

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет Економічний
Кафедра Обліку і аудиту

Затверджено

На засіданні кафедри обліку і аудиту
факультету економічного
Львівського національного університету імені Івана
Франка
(протокол № _____ від _____ р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни

«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ»,

**що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності**

051 «Економіка»

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	Облік зовнішньоторгівельних операцій
Адреса викладання дисципліни	Проспект Свободи 18, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку і аудиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Соціальні та поведінкові науки, 051 «Економіка»
Викладачі дисципліни	Тенюх Зоряна Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	zoryana.tenyukh@lnu.edu.ua , м. Львів, проспект Свободи 18, к. 202.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, Zoom, Viber, Messenger Fb та подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід написати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/oblik-zovnishnotorhovelnikh-operatsiy-051-ekonomika
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні теоретичні, методичні та практичні знання з обліку зовнішньоторгівельних операцій та вміння використовувати облікову інформацію в управлінні підприємством.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Облік зовнішньоторгівельних операцій» є вибірковою дисципліною з спеціальності 051 «Економіка» для освітньої програми 05 «Соціальні та поведінкові науки», яка викладається в 7-му семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Облік зовнішньоторгівельних операцій» є формування у студентів необхідних теоретичних знань та практичних навичок щодо ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням загальноприйнятих принципів та стандартів бухгалтерського обліку.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: http://sfs.gov.ua/mk/ 3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12 4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text 5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14 6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. 7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.

	<p>8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельникова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>9. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. К : Центр учбової літератури, 2011. 304 с.</p> <p>10. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.</p> <p>11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, І.Ю. Сіваченка. 2-те вид., доп. і перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 792 с.</p> <p>12. Лебедевич С.Є., Шутка С.Є., Воляник Г.М., Колінько Н.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 378 с.</p> <p>13. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.</p> <p>14. Небильцова В.М., О.В. Небильцова, О.В. Овдій Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник К.: Хай-Тек Прес, 2007. 256 с.</p> <p>15. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.</p> <p>16. Тенюх З.І. Повернення товару нерезиденту у митному режимі реекспорту: облік і оподаткування. <i>Глобальні та національні проблеми економіки</i>. Випуск 6. 2015. С. 880 – 886.: URL: http://global-national.in.ua/archive/6-2015/180.pdf</p> <p>17. Тенюх З.І. Повернення товару від нерезидента у митному режимі реімпорту: облік і оподаткування. <i>Глобальні та національні проблеми економіки</i>. Випуск 12. 2016. С. 537 –543. URL: http://global-national.in.ua/archive/12-2016/111.pdf</p> <p>Періодичні видання: “Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія” та ін.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 годин аудиторних занять. З них <u>32</u> години лекцій, <u>16</u> годин практичних занять та <u>42</u> години самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p><u>Знати :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст основних нормативних документів щодо регулювання бухгалтерського обліку та оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні; – методику ведення обліку зовнішньоторгівельних операцій на підприємствах України; – техніку складання основних форм звітності за операціями з валютою і розуміти основні принципи складання первинних документів з обліку зовнішньоекономічних операцій. <p><u>Вміти :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати теоретичні і методичні засади ведення обліку зовнішньоекономічних операцій з урахуванням національних стандартів бухгалтерського обліку; – обліковувати іноземну валюту, імпортні та експортні операції; – здійснювати облік інших зовнішньоторгівельних операцій: бартерних операцій, операцій з повернення товарів нерезиденту та від нерезидента, відрядження працівників підприємства закордон;

	– відображати зовнішньоекономічні операції в системі бухгалтерського обліку та звітності.
Ключові слова	Зовнішньоторгівельні операції, зовнішньоекономічна діяльність, експорт, імпорт, облік, оподаткування, митні платежі, митні режими, іноземна валюта, курсові різниці, рахунки бухгалтерського обліку
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять, самостійна робота та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру, комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємств, міжнародна економіка, менеджмент, фінанси, зовнішньоекономічна діяльність, бухгалтерський облік, достатніх для сприйняття категоріального апарату з обліку міжнародних операцій, розуміння механізму відображення міжнародних операцій в обліку та їх оподаткування залежно від обраних митних режимів.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Такі методи і техніки: Словесні : лекція, інструктаж, дискусія Наочні: презентації, ілюстрації Практичні : розв'язок практичних задач, виконання тестових завдань
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні заняття та самостійна робота: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>60</u> • контрольні заміри (модулі): 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u> Якщо студент не набрав мінімальної кількості балів для зарахування заліку, зокрема 51% семестрової оцінки, або прагне покращити свій результат, то студент проходить тестування для підвищення своєї підсумкової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. 2. Валютне регулювання та обмеження на валютному ринку України. 3. Порядок здійснення валютних операцій наступний. Облік операцій з купівлі й продажу іноземної валюти в Україні. 4. Особливості відображення монетарних та немонетарних статей. 5. Курсові різниці, порядок визначення та відображення в обліку та звітності. 6. Порядок та етапи митного оформлення експортно – імпортової діяльності. Митний брокер: його поняття, права та обов’язки. 7. Митна декларація для декларування товарів, її види та терміни дії. 8. Документальне оформлення експортно-імпортової операції. 9. Поняття та валютне регулювання експорту. Митні платежі при експорті товарів і послуг. 10. Поняття експорту та порядок оподаткування ПДВ товарів. 11. Поняття експорту та особливості оподаткування ПДВ послуг. 12. Митні платежі при експорті товарів і послуг. Порядок бюджетного відшкодування ПДВ при експорті. 13. Поняття імпорту та валютний нагляд за імпортовою операцією. Митні платежі при імпорті товарів і послуг. Дата оприбуткування товарів. 14. Поняття імпорту та порядок оподаткування ПДВ товарів. Дата оприбуткування товарів. 15. Поняття імпорту та особливості оподаткування ПДВ послуг. 16. Особливості оподаткування ПДВ експорту та імпорту послуг. Правила визначення місця постачання послуг. 17. Поняття зовнішньоекономічного бартеру та основні вимоги до його здійснення. Обмеження на здійснення бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності. 18. Особливості обліку і оподаткування бартерних операцій. 19. Загальна характеристика митного режиму реекспорту та умови його застосування при поверненні товару нерезиденту. 20. Особливості оподаткування реекспортних операцій. 21. Характеристика митного режиму реімпорту та особливості його застосування при поверненні товарів від нерезидента. 22. Особливості оподаткування реімпортової операції. 23. Загальна характеристика кредитних операцій: порядок оформлення зовнішніх і внутрішніх кредитів. Види кредитів. 24. Відображення в обліку кредитних операцій. Нормативно-правове забезпечення обліку кредитних операцій у ЗЕД. 25. Загальна характеристика відрядження за кордон : обмеження і граничний термін відрядження, аванс на відрядження та документальне оформлення. Використання авто у відрядженні. 26. Загальна характеристика відрядження за кордон. Витрати, що підлягають відшкодуванню та добові витрати. Звіт про використання коштів у відрядженні. Придбання ТМЦ у закордонному відрядженні.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

***Схема курсу**

16 тиж. 90 год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література (за номерами в таблиці силабусу)	Завдання, год. Л/Пр/СР	Термін виконання
6	<p>Тема 1. Організація обліку зовнішньоторгівельних операцій</p> <p>Зовнішньоекономічна діяльність, її сутність, види та суб'єкти здійснення. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Обмеження та фінансові санкції, що застосовуються при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Особливості організації бухгалтерського обліку зовнішньоторгівельних операцій. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку зовнішньоторгівельних операцій. Митні режими, що мають місце під час здійснення зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>Роль і значення міжнародних економічних контрактів у зовнішньоекономічній діяльності країни. Структура, зміст, терміни і категорії зовнішньоекономічного контракту. Формування витрат на виконання зовнішньоекономічних договорів згідно умов ІНКОТЕРМС.</p>	Лекція, Самостійна робота	3,4,5,6,7,8, 9,11,12	2/-/4	Один тиждень
10	<p>Тема 2. Валютно-фінансові операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства</p> <p>Поняття «операцій з валютними цінностями» та «операцій в іноземній валюті». Принцип єдиного грошового вимірника. Первинне визнання операції в іноземній валюті. Особливості відображення монетарних та немонетарних статей. Курсові різниці, порядок визначення та відображення в обліку та звітності. Облік купівлі й продажу іноземної валюти. Обмеження та фінансові санкції, що застосовуються при порушеннях правил здійснення валютних операцій.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	3,4,5,6,7,8,10,12	4/2/4	Два тижні
8	<p>Тема 3. Загальні засади здійснення експортно - імпортої діяльності</p> <p>Порядок здійснення митного оформлення експортно-імпортої діяльності суб'єктів господарювання України. Митна декларація для декларування товарів, її види та терміни дії. Документальне оформлення експортно-імпортої операцій. Митна вартість та прийоми її визначення. Митний брокер: його поняття, права та обов'язки.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	3,5,7,8,13,15	2/2/4	Один тиждень
10	<p>Тема 4. Облік експортних операцій</p> <p>Загальна характеристика експортних операцій і умови їх здійснення. Особливості оподаткування експортних операцій. Бюджетне відшкодування ПДВ. Аналітичний та синтетичний облік експортних операцій. Облік експорту робіт та послуг. Особливості обліку авансів з експорту товарів, одержаних від іноземних покупців. Загальна характеристика експортних операцій без вивезення та порядок їх оподаткування. Облік експортних операцій без вивезення.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,8,13,14	4/2/4	Два тижні

10	Тема 5. Облік імпорتنих операцій Загальна характеристика імпорتنих операцій і умови їх здійснення. Особливості оподаткування імпорتنих операцій. Аналітичний та синтетичний облік імпорتنих операцій. Облік імпорту робіт та послуг. Особливості обліку наданих авансів з імпорту товарів. Загальна характеристика імпорتنих операцій без ввезення та порядок їх оподаткування. Облік імпорتنих операцій без ввезення.	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,8,9,14	4/2/4	Два тижні
8	Тема 6. Облік бартерних зовнішньоторгівельних операцій Поняття зовнішньоекономічного бартеру та основні вимоги до його здійснення. Обмеження на здійснення бартерних операцій у зовнішньо-економічній діяльності. Особливості оподаткування бартерних операцій. Бухгалтерський та податковий облік бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності.	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,9,15	2/2/4	Один тиждень
10	Тема 7. Облік і оподаткування повернення товарів нерезиденту Митні режими при поверненні товарів нерезиденту: експорт чи реекспорт? Загальна характеристика митного режиму реекспорту та обмеження при його застосуванні. Митні платежі при поверненні товарів нерезиденту залежно від обраного митного режиму. Бухгалтерський облік повернення товарів нерезиденту: експорт і реекспорт.	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,10,15,16	4/2/4	Два тижні
10	Тема 8. Облік і оподаткування повернення товарів від нерезидента Митні режими при поверненні товарів від нерезидента: імпорт чи реімпорт? Загальна характеристика митного режиму реімпорту та обмеження щодо його застосування. Митні платежі при поверненні товарів від нерезидента залежно від обраного митного режиму. Бухгалтерський облік повернення товарів від нерезидента: облік імпорتنих та реімпорتنих операцій.	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,10,15,17	4/2/4	Два тижні
12	Тема 9. Кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності Загальна характеристика кредитних операцій: порядок оформлення зовнішніх і внутрішніх кредитів. Види кредитів. Нормативно-правове забезпечення обліку кредитних операцій у зовнішньоекономічній діяльності. Відображення в обліку кредитних операцій.	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,15	4/2/6	Два тижні
6	Тема 10. Облік відрядження за кордон Поняття службового відрядження, розрахунок і видача авансу. Граничний термін відрядження і порядок розрахунку кількості днів знаходження у відрядженні. Документальне оформлення відрядження за кордон. Розрахунки із застосуванням пластикових карток. Повернення валюти в касу підприємства. Відображення в бухгалтерському і податковому обліку витрат на відрядження в іноземній валюті.	Лекція, Самостійна робота	1,3,4,5,6,7,8	2/-/4	Один тиждень